

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Ndc/13/2021
Identifikačné číslo spisu: 5121203409
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5121203409.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovaným 1/ STERBOX, s.r.o., so sídlom v Žiline, M.R. Štefánika 7, IČO: 46 782 281, 2/ CAPITAL INDUSTRIES s.r.o., so sídlom v Žiline, M.R. Štefánika 7, IČO: 46 679 031, 3/ DUEM GROUP, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Paulínyho 8, IČO: 47 635 207, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15C/1/2021, o nesúhlase s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu nie je d ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu je kauzálne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Na Okresnom súde v Žiline na základe podanej žaloby žalobcom o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach podľa § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), sa viedlo konanie pod sp. zn. 14C/17/2021. Okresný súd v Žiline opierajúc sa o § 43 ods. 1 v spojení s § 31 ods. 1 CSP, postúpil tento spor Krajskému súdu Banská Bystrica ako súdu kauzálne a miestne príslušnému s odôvodnením, že ide o spor z abstraktnej kontroly v spotrebiteľskej veci.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením Okresným súdom v Žiline nesúhlasil a predložil spor vedený na jeho súde pod sp. zn. 15C/1/2021 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Uviedol, že v danom prípade žalobca žalobou žaluje žalovaných, že ich obchodný model podnikania je založený na ukraľovaní ich veriteľov (spotrebiteľov) resp. ukraľovaní klientov dotknutých obchodných spoločností vymenovaných v žalobe s cieľom nevyplatiť nimi poškodených veriteľov, a to praktikami zjavne porušujúcimi zákon formou nekalých zmlúv o zlúčení, splynutí alebo rozdelení obchodných spoločností, nekalých zmlúv o prevode majetkov týchto obchodných spoločností pred ich zlúčením, splynutím alebo rozdelením, neoprávnene na tretie osoby, s cieľom vytunelovať ostatné obchodné spoločnosti, zlúčiť ich v jeden subjekt porušovaním a obchádzaním Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, Obchodného

zákonníka, a zároveň ide o nekalý výkon funkcie štatutárnych zástupcov žalovaných obchodných spoločností. V danom prípade nejde o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 CSP, nakoľko nejde o posudzovanie zmluvných neprijateľných podmienok a nekalých obchodných praktík použitých zo strany dodávateľa voči spotrebiteľom v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 43 ods. 2 CSP) na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu Banská Bystrica s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 31 ods. 1 písm. b/ CSP na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne.

8.1. Citované ustanovenie CSP je jedinou výnimkou v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach z takmer bezvýnimčne zavedeného pravidla o druhej príslušnosti súdu, v zmysle ktorej rozhoduje v prvej inštancii zásadne okresný súd. V konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, kde sa rozhoduje o neprijateľnosti zmluvných podmienok, rozhoduje v prvej inštancii krajský súd.

9. Podľa § 301 CSP konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

10. Podľa § 302 CSP žalobu podľa § 301 môže proti dodávateľovi podať iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu.

11. Právna úprava sporov s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP) vrátane konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 CSP) predstavuje implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (ďalej aj „smernica 2009/22/ES“). Ide o osobitný typ konania, ktorého zmyslom a účelom je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú praktiku za nekalú mimo rámca konkrétneho sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom, na návrh osobitne procesne legítimovaných subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami rozsudku (§ 305 CSP). Podľa smernice 2009/22/ES osobitná procesná legítimácia na uplatnenie žalobného práva v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach svedčí predovšetkým: a) nezávislému orgánu, príp. niekoľkým orgánom špecificky zodpovedným za ochranu záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v členských štátoch, v ktorých tieto orgány existujú, alebo b) organizáciám, ktorých účelom je ochrana záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v súlade s kritériami

stanovenými vnútroštátnym právom. Procesnou legitimáciou na uplatnenie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach disponujú dve kategórie subjektov, a to 1) právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa, ide o tzv. spotrebiteľské ochranné združenia a 2) orgány dohľadu podľa osobitných predpisov (v podmienkach Slovenskej republiky predovšetkým Národná banka Slovenska a Slovenská obchodná inšpekcia, ktorej doterajšia prevažne verejnoprávna ingerencia do ochrany práv spotrebiteľa sa rozširuje aj na oblasť tohto druhu súdneho konania).

12. Zo spisu najvyšší súd zistil, že v danom spore sa žalobca žalobou podanou na Okresný súd v Žiline v zmysle žalobného petitu domáha určenia, že „v relevantnom období (2012 - 2021) všetky nekalé zmluvy žalovaných o zlúčení (per analogiam splynutí alebo rozdelení) obchodných spoločností, v relevantnom období nekalý (neodborný) výkon štatutárnych zástupcov žalovaných v 1 až 3 rade v relevantnom období, v relevantnom období nekalé zmluvy o prevode majetku (majetkov) z obchodných spoločností pred ich zlúčením, (per analogiam splynutím, alebo rozdelením) na tretie osoby, z AVAZ, s.r.o. M.R. Štefánika 7 Žilina 010 01, AVB, s.r.o, Štúrová 43/21-6 Považská Bystrica 017 01, boli a sú neprijateľné zmluvy, boli a sú nekalé praktiky v neprospech spotrebiteľov", a aby súd zakázal žalovaným 1/ až 3/ v obchodnom spotrebiteľskom styku používať žalované a špecifikované a súdom ex offio zistené diskriminačné a nekalé praktiky, žalované diskriminačné neprijateľné a nekalé praktiky v neprospech spotrebiteľov.

13. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade neexistuje rozpor medzi prejavom žalobcu (§ 302 CSP) urobeným v jeho žalobnom podaní a jeho vôľou. Formálne označenie žaloby korešponduje s jej obsahom, ktorej jednoznačným cieľom je iniciovať konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. CSP, čo napokon opakovane zdôraznil aj samotný žalobca ako dominus litis (pán sporu, ten, kto podal žalobu) v konaní vo svojej žalobe. Posúdiť charakter predmetu konania v zmysle žaloby a žalobného petitu, či zmluvy žalovaných o zlúčení (per analogiam splynutí alebo rozdelení) obchodných spoločností, v relevantnom období nekalý (neodborný) výkon štatutárnych zástupcov žalovaných v 1 až 3 rade v relevantnom období, v relevantnom období nekalé zmluvy o prevode majetku (majetkov) z obchodných spoločností pred ich zlúčením, (per analogiam splynutím, alebo rozdelením) na tretie osoby, boli a sú neprijateľné zmluvy a sú nekalé obchodné praktiky v neprospech spotrebiteľov, je práve úlohou Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu kauzálnie príslušného na konanie podľa § 31 ods. 1 písm. b/ CSP. Kauzálna príslušnosť znamená, že určité typy káuz prejednávajú len veľmi špecificky určené súdy. Jej zmyslom je istá miera špecializácie súdov a sudcov.

14. Výslovením kauzálny nepríslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici vo vyššie uvedenom kontexte by najvyšší súd neprípustne zmenil predmet civilného sporu, ktorý zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis modelujúci predmet súdnej ochrany (§ 131 CSP) a označujúci jednotlivé strany sporu (§ 132 ods. 1 CSP).

15. Najvyšší súd preto v súlade s § 43 ods. 2 CSP rozhodol o príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici na prejednanie a rozhodnutie sporu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.